

21097 Sociologia de la Comunicació

Programa general Curs 2010-2011

Codi

6 Crèdits

Professor Dr. Salvador Cardús i Ros

salvador.cardus@uab.cat

935811338

Deganat

Classes A

Introducció

1. Comunicar. Del campanar al mòbil

Les teories de la comunicació a Europa i als EUA

2. Antecedents europeus. Xarxes i multituds
3. L'Escola de Chicago. De la massa al públic
4. La *Mass Communication Research*. Guerra, indústria, cohesió social
5. La Teoria Crítica. Contra la cultura com a mercaderia
6. L'Escola de Palo Alto. Tot comunica
7. L'Estructuralisme i els Cultural Studies. L'aparença, el mite, les cultures populars

Sociologia dels mitjans de comunicació de massa

8. Mitjans de comunicació i construcció de la realitat social
9. Premsa i poder
10. La televisió. Mediafòbia i ordre social
11. La televisió. Realitat virtuosa?
12. Mitjans de comunicació i identitat

L'espai català de comunicació

13. Els mitjans de comunicació de massa als Països Catalans
14. Les indústries culturals catalanes
15. Mòbils i noves tecnologies de la informació i la comunicació (TIC)

Classes B

(sessions pràctiques, amb treball de grup i suport audiovisual i de textos)

- A. Context i descontextualització informativa
- B. Temps i espai als TN
- C. L'espiral del silenci i opinió pública
- D. La fabricació del consens
- E. Sociologia de l'entelevisament
- F. La mesura de les audiències. El Baròmetre de la comunicació i la cultura
- G. Els organismes reguladors: CIC i CAC
- H. La indústria catalana de la cultura
- I. Mòbils i vida quotidiana

Bibliografia general

Lectura per preparar l'examen de l'apartat I

Mattelart, Armand i Mattelart, Michèle. *Historia de las teorías de la comunicación*. Paidós, 1997, 126 pp. (*Histoire des théories de la communications*. París, La Découverte, 1995)

Lectura obligatòria a escollir entre aquests títols

Bourdieu, Pierre. *Sobre la televisió*. Barcelona, Edicions 62, 1997. (*Sur la télévision*. París, Liber, 1996)

Cardús i Ros, Salvador. *Política de paper. Premsa i poder, 1981-1992*. Barcelona, La Campana, 1995

Gifreu, Josep. *La pell de la diferència*. Barcelona. Pòrtic, 2005

Lacroix, Michel. *El culte a l'emoció. Atrapats en un món d'emocions sense sentiments*. Barcelona. Edicions La Campana, 2005

Noelle-Neumann, Elisabeth. *La espiral del silencio*. Barcelona. Paidós, 1995

Postman, Neil. *Divertim-nos fins a morir. El discurs públic a l'època del "show-business"*. Barcelona. Llibres de l'índex, 1993. (*Amusing Ourselves to Death*. Nova York, Viking Penguin, 1985)

Ramon-Cortés, Ferran. *L'illa dels 5 fars*. Barcelona. La Magrana, 2005

Bibliografia complementària

Apartat I

Farré Coma, Jordi. *Invitació a la teoria de la comunicació*. Valls. Cossetània edicions, 2005

Hall, Edward T. *La Dimensión oculta*. Méxic, Siglo Veintiuno, 1987

Hall, Edward T. *El lenguaje silencioso*. Madrid : Alianza, 1989

McQuail, Denis. *Introducción a la teoría de la comunicación de masas*. Paidós, 2000

Saperas, Enric. *Introducció a les teories de la comunicació*. Barcelona, Pòrtic, 1992

Saperas, Enric. *Manual básico de Teoría de la Comunicación*. Barcelona, Editorial CIMS 97, 1998

Serrano, Sebastia. *El regal de la comunicació*. Barcelona. Ara llibres, 2003

Serrano, Sebastià. *Comprendre la comunicació*. Barcelona. Proa, 1999

Apartat II

Bezuntea, Ofa et al. *La prensa y los electores. El mito de la influencia*. Euskal Herriko Unibertsitatea. Bilbao, 2000

Blain, Neil; Boyle, Raymond & O'Donnell, Hugh. *Sport and National Identity in the European Media*. Leicester. Ceicester University Press, 1993

Borrat, Héctor. *El periódico, actor político*. Barcelona. Gustavo Gili, 1989

Busquet, Jordi, et al. *La violència en la mirada*. Barcelona, Trípodos, 2001

Cardús, Salvador. "En defensa de la televisió: la realitat virtuosa" a *Trípodos*, 6 (1998) pp. 31-44

Castelló, Enric. *Identidades mediáticas*. Barcelona. UOCPress, 2008

Castells, Manuel. *La era de la información*. (3 v.) Madrid. Alianza, 1997-98

Champagne, Patrick. *Faire l'opinion*. París. Seuil

Ferrés, Joan. *Televisión subliminal. Socialización mediante comunicaciones inadvertidas*. Barcelona. Paidós, 1986

Ferrés, Joan. *Televisión y educación*. Barcelona, Paidós, 1994

Ferrés, Joan. *Educar en una cultura del espectàculo*. Barcelona, Paidós, 2000
 Lippman, W. *Public opinion*. Londres. Allen & Unwin, 1932
 Ramonet, Ignacio. *La tiranía de la comunicación*. Madrid. Debate, 1998
 Saez, Ferran. *Mitjans de comunicació i valors*. Barcelona. Fundació Lluís Carulla, 2008
 Terricabras, JosepM (coord.) *Què ens expliquen? Com interpretar la informació*. Barcelona. Mina, 2006
Transversal núm. 28 (2006). *Mitjans de comunicació i societats postindustrials*.
 Tusón, Jesús. *Com és que ens entenem? (si és que ens entenem)*. Barcelona. Empúries, 1999
 Weber, Max. "Para una sociología de la prensa" a *REIS* núm. 57, 1992 (251-259)
 Winkin, Yves. "Presentación general" a Bateson, Goffman, Hall et. al. *La nueva comunicación*. Barcelona, Kairós, 1984, pp. 11-113. (Ed. original: *La nouvelle communications*. París, Éd. du Seuil, 1981).
 Wolf, Mauro. *Los efectos sociales de los media*. Barcelona, Paidós, 1994

Apartat III

Cardús, Salvador "Els mitjans de comunicació i els conflictes de mercat" a *Actes del II Congrés Català de Sociologia*. Barcelona, Societat Catalana de Sociologia, pàg. 1017-1034
 Cardús, Salvador *The Circulation of Daily Newspapers in the Catalan-speaking areas between 1976 and 1996*. The Anglo-Catalan Society, 1999
 Partal, Vicent i Otamendi, Martxelo *11-M El periodisme en crisi*. Barcelona. Ara Llibres, 2004
 Sampedro, Víctor (ed.) *13-M. Multitudes on line*. Madrid. Libros de la Catarata, 2005
 Xambó, Rafael. *Comunicació, política i societat. El cas valencià*. València. 3i4, 2001

Revistes

Trípodos (vegeu especialment l'extra 2000. *Els impactes de les tecnologies de la informació i la comunicació*)
 Anàlisi (vegeu especialment el número 26, 2001. *Opinió pública i democràcia*)
 Capçalera (Revista del Col·legi de Periodistes de Catalunya)
 Comunicació21. (Publicació trimestral del sector de la comunicació a Catalunya, les Illes Balears i Andorra)
 Treballs de Comunicació. Societat Catalana de Comunicació (IEC)

Webs

Organismes control:

www.audiovisualcat.net

www.infocic.org

Crítica informativa:

www.fair.org

www.medialens.org

www.zmag.org

Estudi i educació en mitjans:

www.portalcomunicacio.com

www.aulamedia.org

www.fundacc.cat

Bibliografia classes pràctiques

A. Context i descontextualització

Busquet, Jordi et al. *La recerca en comunicació. Què hem de saber? Quins passos hem de seguir?* Barcelona. Editorial UOC, 2006

Sáez, Albert. *De la representació a la realitat*. Barcelona. Dèria editors, 1999

B. Temps i espai als TN

Blain, Neil & O'Donnell, Hugh. *Media, Monarchy and Power*. Bristol. Intellect Books, 2003

Folch-Serra, Mireia i Nogué, Joan. "Del local al global: societat civil, premsa i territori a Catalunya" a *Revista de Catalunya*, 149 març 2000 (pàg. 9-35)

Peralta, Miquel. *Teleinformatius. La transmissió informativa d'actualitat*. Barcelona. Trípod, 2005

C. L'espiral del silenci i opinió pública

Bourdieu, Pierre. "L'opinion publique n'existe pas" a *Questions de sociologie*.

Paris. Editions de Minuit, 1988. Ed. esp: *Cuestiones de sociología*. Madrid. Istmo, 2000

Noelle-Neumann *La espiral del silencio*. Barcelona. Paidós, 1995

D. La fabricació del consens

Chomsky, Noam. *Las ilusiones necesarias*. Libertarias/Prodhuvi, 1992

Chomsky, Noam. *Discurs polític : tres conferències a Catalunya*. Barcelona. Empúries, 1993

Vázquez Montalbán, Manuel. *Informe sobre la información*. Barcelona. Ed. Fontanella, 1975

E. Sociologia de l'entelevisament

Katz, Jon. *Virtuous reality*. Nova York. Random House, 1997

O'Donnell, Hugh. *Good Times, bad times. Soap operas and society in western Europe*. Londres. Leicester University Press, 1998

Sartori, Giovanni. *Homo videns. La sociedad teledirigida*. Madrid, Taurus, 1998

F. La mesura de les audiències. El Baròmetre de la Comunicació i la Cultura

G. Els organismes reguladors: CIC i CAC

H. La indústria catalana de la cultura

I. Mòbils i vida quotidiana

Avaluació

L'avaluació del curs es farà a través d'una avaluació continuada composta en un 50 per cent per l'avaluació de l'assistència regular, les pràctiques i els treballs del portafoli. Els treballs es poden tornar a presentar millorats tantes vegades com es vulgui, i cada vegada seran retornats corregits. L'altre 50 per cent s'obté d'un examen final al qual s'ha de presentar tothom obligatòriament.

En el cas hipotètic –i poc desitjable– que no es pugui assistir a classe, el professor proporcionarà una bibliografia complementària per preparar les classes, a més d'oferir les sessions de tutoria habituals i extraordinàries que facin falta. Llavors, l'examen final proporcionarà el 100 per cent de la nota.

En els exercicis pràctics s'avaluarà tant el contingut com les habilitats acadèmiques formals (escriptura, presentació, citacions, elaboració d'índexs, capacitats de comunicació oral, etc.), atenent molt especialment l'evolució al llarg del curs. Per aquesta raó, tots els treballs es guardaran al portafoli, fins i tot els revisats i corregits. El portafoli es lliurarà el darrer dia de classe de manera inexcusable.

Treballs del *portafoli* obligatori per a la avaluació continuada (llista provisional)

1. Context i descontextualització informativa
2. Temps i espai comparats en dos TN
3. Fabricació del consens i les teories conspiratives
4. La dieta mediàtica dels joves catalans.
5. Review del llibre escollit
6. Llista i breu comentari sobre la bibliografia llegida o consultada durant el curs